

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ**

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ ПРАВООХОРОННИХ ОР-
ГАНІВ У РОЗБУДОВІ ДЕМОКРАТИЧНОЇ
ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ**

Матеріали

**XIV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

31 жовтня 2022 року

**Одеса
ОДУВС
2022**

УДК 351.74
P68

*Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей, які суттєво
перевищували пропоновані обсяги*

P68 Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократи-
чної правової держави: матеріали XIV міжнар. наук.-практ. інтер-
нет-конф., м. Одеса, 31 жовтня 2022 р. Одеса: ОДУВС, 2022. 190 с.

УДК 351.74

© ОДУВС, 2022

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

*Косаревська О.В., кандидат педагогічних наук, доцент
старший науковий співробітник відділу організації наукової роботи
Одеського державного університету внутрішніх справ,
Витяганняць О.І., директор загальної бібліотеки
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Введення воєнного стану в Україні 24 лютого 2022 року спричинило певні психологічні та педагогічні ускладнення умов в організації всієї системи відомчої підготовки майбутніх працівників Національної поліції України у закладах вищої освіти (далі ЗВО) зі специфічними умовами навчання, що відносяться до системи МВС України. Це спонукало активізацію сучасної наукової думки у наступних напрямках:

- удосконалення професійно-психологічної підготовки поліцейських в екстремальних умовах (І.В. Жданов, О.О. Євдокимова, О.В. Тимченко, Д.В. Швець та ін.);
- проблематика освітньо-наукової діяльності ЗВО системи МВС України (А.І. Берендєєва, К.Л. Буганчук, О.Є. Користін, М.В. Корнієнко, Д.В. Швець);
- професійна підготовка поліцейських з надання психологічної допомоги різним верствам населення, які постраждали від військової агресії РФ (М.О. Боровик, Б.П. Лукін, Н.С. Лозинська);
- суспільна значущість морально-психологічної підготовки курсантів в нестандартних ситуаціях (І.В. Клименко, Н.С. Полудьонова та ін.);
- роль тактичної медицини в системі підготовки курсантів ЗВО системи МВС України (В.О. Найда, А.О. Топчий);
- зміцнення кадрового потенціалу Національної поліції України (Н.В. Артикуца, К.О. Ващенко, С.М. Гусаров, Ю.В. Ковбасюк, Ю.П. Сурміл);
- актуальні проблеми кримінального та кримінально-процесуального права в період воєнного стану (Л.М. Кулик, В.О. Меркулова, В.В. Романюк, Г.К. Тетерятник та ін.),

Спираючись на останні дослідження юридичної, психологічної, педагогічної, соціологічної науки стосовно шляхів удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців правоохоронної сфери діяльності в умовах воєнного стану дають нам підставу стверджувати, що професійна підготовка курсантів ЗВО системи МВС України являє собою самостійну площину у загальній системі формувань професійної готовності поліцейських виконувати покладені завдання в умовах воєнного стану в Україні.

Ми цілком погоджуємося з думкою автора Д.В. Швеця, що професійно-психологічна готовність поліцейського в умовах воєнного стану не з'являється

миттєво, а формується в процесі професійної підготовки [6, С. 272]. Актуальність цього напрямку дослідження не викликає сумніву.

Слід зазначити, що основними факторами, які впливають на психологічний стан особистості курсанта ЗВО зі специфічними умовами навчання в період воєнного стану, на нашу думку, є наступне.

По-перше, це зміна «мирного розкладу» організації навчально-виховного процесу, що призводить до:

- підвищеної психологічної напруженості стосовно особистої небезпеки під час повітряних тривог;
- збільшення фізичного навантаження, а саме скорочення часу відпочинку (сну);
- переривання запланованих аудиторних занять та відведеного часу на самопідготовку, що впливає на якість теоретичної підготовки, а також запланованих виховних і наукових заходів;
- поширення змушеної форми он-лайн спілкування, що обмежує особистий психологічний контакт курсантів з суб'єктами організації навчально-виховного процесу та залучення здобувачів вищої освіти до науково-дослідної роботи.

По-друге, це поява нового компоненту тривожності за рідних і близьких, особливо якщо вони знаходяться за кордоном або на окупованій території, що ускладнює звичайний режим спілкування з ними.

По-третє, це можливе підвищення рівня конфліктності у курсантському середовищі, що залежить від особистісних якостей та вміння опановувати свої емоції в складних нестандартних умовах. Як зазначає автор О.О. Євдокимова, використовуючи новий термін психологічної науки «надійність особистості» в екстремальних умовах залежить від моральних, волевих характеристик особистості [3, С. 86]. Дієвими засобами у формуванні якісних характеристик особистості курсантів, на наш погляд, будуть: постійний психологічний супровід та обмін інформацією між всіма суб'єктами навчально-виховного процесу закладів вищої освіти системи МВС, стосовно випадків психологічної напруженості окремих курсантів, стану взаємовідносин в малих групах; особистий приклад позитивної поведінки курсових офіцерів; рівномірний розподіл обов'язків між курсантами по забезпеченню внутрішнього розпорядку життєдіяльності навчального закладу; своєчасне заохочення добросовісних курсантів. Все це буде сприяти формуванню таких якостей, як: дисциплінованість, відповідальність, взаємодопомога у складних ситуаціях.

По-четверте. Окремим аспектом, на нашу думку, виступає недостатня обізнаність керівного складу атестованих співробітників (особливо курсових офіцерів, які більш за всіх наближені до курсантів), у специфіці саме кризової та екстремальної психології, яка в нагальний час потребує впровадження нових форматів психологічного спілкування, які спрямовані на особистісно-диференційований підхід до кожного курсанта. Тому доцільним, на наш погляд, є надання

методологічної допомоги в рамках службової підготовки, з боку практикуючих психологів, що працюють в підрозділах Національної поліції.

По-п'яте. Покликом сьогодення виступають нові моделі організації морально-психологічної підготовки ЗВО системи МВС України. Так, автор Н.С. Полудьонна наголошує на необхідності розширення особистісно-формуючого простору освітнього процесу, за рахунок його гуманізації, єдності навчання і виховання, анонсування прийомів самовиховання [5, С. 130].

Як зазначає автор І.В. Клименко, важливими моральними якостями на шляху громадянської зрілості особистості курсантів слід вважати: світоглядну переконаність у загальних моральних принципах, стресову стійкість під час виконання професійних обов'язків, особисту відповідальність [4, С. 24].

На підставі вищевикладеного ми дійшли наступних висновків

1. Професійна підготовка майбутнього фахівця правоохоронної сфери діяльності у ЗВО системи МВС в умовах воєнного стану являє собою сукупність взаємопов'язаних елементів: правової, соціально-гуманітарної, інформаційно-технічної, тактико-спеціальної з елементами тактичної медицини, морально-психологічної, фізичної та вогневої підготовки здобувачів вищої освіти, спрямованих на досягнення педагогічної мети – підготовки інтегрованого фахівця відповідно до європейських стандартів підготовки поліцейських кадрів.

2. Основними векторними завданнями всіх суб'єктів організації навчально-виховного процесу закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що відносяться до системи МВС в умовах воєнного стану, на наш погляд, виступає:

- організація дієвої взаємодії між всіма вищезазначеними суб'єктами по усуненню психологічних ризиків з метою покращення психологічного стану особистості здобувачів вищої освіти;
- спрямування освітньо-виховного процесу на особистісно-диференційований підхід до кожного здобувача вищої освіти;
- формування національної професійно-правової свідомості курсантів, з метою розвитку суспільно-значущих якостей (відданість своїй країні, готовність служити своєму народу у забезпечення законності та правопорядку на шляху виборювання свободи та незалежності, відстоювання національної єдності).

- в межах освітньо-наукової діяльності під час воєнного стану в Україні визначати пріоритетність дослідження механізмів взаємодії підрозділів Національної поліції України з військовими формуваннями, органами місцевого самоврядування, різними верствами населення, міжнародними інституціями в рамках забезпечення публічної безпеки і правопорядку на всій території України.

3. Воєнна агресія РФ обумовила вимушену передислокацію окремих ЗВО системи МВС (приміром, Херсонського факультету ОДУВС). На наш погляд, вкрай важливим завданням постає створення максимально доброзичливого та

комфортного психологічного клімату для тимчасово переміщених здобувачів вищої освіти, а також науково-педагогічного складу цих навчальних закладів.

Література:

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. №т 254к/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96> (дата звернення 14.10.2022).
2. Про Національну поліцію : Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 20.10.2022).
3. Євдокімова О.О., Жданова І.В., Швець Д.В. Психологія у професійній діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Сокурєнка. Харків: ХНУВС, 2018. 426 с.
4. Клименко І.В. Морально-психологічна стійкість працівника поліції в системі його професійно важливих якостей. *Право і безпека*. 2020. № 1 (76). С. 19-25.
5. Полудьонна Н.С. Морально-психологічна підготовка як фундамент правового виховання курсантів у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. *Актуальні питання правового та патріотичного виховання здобувачів вищої освіти ЗВО зі специфічними умовами навчання у мовах воєнного стану*: матеріали конф., 19 трав. 2022 р. Київ, 2022. С. 126-131.
6. Швець Д.В. Професійно-психологічна готовність поліцейських до роботи в умовах воєнного стану. *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану*: зб. наук. праць. Харків: ХНУВС, 2022. С. 272-273.

Григорещька І. І. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ У МЕЖАХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ	35
Данилюк В. В., Чекмарьова І. М. СУЧАСНІ ОЗНАКИ ПРЕДМЕТА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ.....	38
Джавадова А. Т., Церковна О. В. ПРАВОВИЙ СТАТУС ЮРИДИЧНИХ ОСІБ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	40
Дришлюк В. І. ЗМІНА ЮРИСДИКЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ ТА ІНШІ ПИТАННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	42
Єгоров С. О. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НА- ЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З ОРГАНАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ.....	44
Іванченко В.В. СПЕЦІАЛЬНА ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІ- НІСТРАЦІЙ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	46
Ізбаш К. С. ПРАВОВА ОСНОВА ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА НАСЕЛЕННЯМ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА.....	50
Кейдалюк В. О., Півторак А. О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ	54
Коломісць С. С., Антоненко О. А. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ЮРИ- ДИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ	56
Коломісць С. С., Антоненко О. А. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ПОНОВЛЕННЯ ПРАЦІВНИКА НА РОБОТІ ..	60
Конопельський В. Я. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОБАЦІЇ ДО НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ	62
Косарецька О. В., Витяганець О. І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	65
Кострицький І. Л. МУЛЬТИМОДАЛЬНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ: ГОСПОДАРСЬКО – ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	68